

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

jämte sång- och lin- kläder, mans- och qwins- gång-kläder, och några kreatur.

Hos Storhandlaren, Herr Christian Arfwidsson, finnes ännu et parti Franckt och Lüneburger salt, hwilket kan undfås uti des hamn i Masthugget, sedan sedel därupå blifwet taggen, och penningar därföre betalte på des contoir här uti Staden.

Hos Herr Peter Brenner, som bor strax utanför nye Port, erhålles rått och kostelig sill uti finarre partier emot billigaste pris.

På tisdag, eller den 15 dennes, föres åter up en Vocal-concert af samme Musicaliske mästare, som mot så lågt interesse nederslode sitt pund i förra weckan. Han lofwar wårt allmänna nästa gång 8 nya arier, 3 Italienska och 5 Francka, blandade med många symphonier. Musiquen röjer en Catty och Pergolesis, och man köper 2 nögdastunder, nämligen från 6 til 8, för 2 Daler S:nt.

Nästkommande Torsdag, eller den 16 September, kommer afledne Handelsmannens, Herr Magni Liedboms, hus, jämte all lös egendom at försäljas.

Emellan Gamlestaden och Göttheborg är den 3 dennes et ur förlorat, hwarom underrättelse wäntas, mot hederlig wedergättning, i fall at det igenfinnes, där dessa nyheter inlöpa.

En stillebod, med et skjul, til 1000 eller 1200 tunnor, står at hyra uti Besienske gården på Balgatan, hwarest om priset accorderas.

* * *
* * *

Göttheborgska Magasinet.

Tördagen, den 18 September 1762.

Fö: sök at swwalra om Stadsmanna-när-
ringar.

Stadsmanna-närningar bestå merendels i handel, handtwert och hofart.

Utän at föreskrifwa något om dessa tre hufwudstycken, torde jag så erinra litet wid något af dem.

Handelen öfswergår min horisont. Ingen wänte af mig det öfswerdädiga steget, at skrifwa et ord om inuandömet af handelen, eller om Wexel-coursen: men et ord om lyrendrägeri til början.

En af mine wänner har welat lemna all slags handel, som kunde sätta honom i oro och fara, när någon komme . . . Jag undrade werkeligen däröfwer, och frågade gubben, hwar wi skole taga det och det, m. m. Han swarade, det mesta kunne wi wara förutan, och resten få wi wäl. Jag teg, och grublade en hel wecka därpå; men kunde ej få så mycken reda, som jag

Upp

åstum

åstundade. Huru kom jag, at föra sådan hand-
del til Stadsmanna-näringsar?

Nej, jag skrifwer blott om tiltag, och icke om
det som en man grundeligen lärt ifrån barndoms-
men. Huru skal jag nu utreda mig? Jag
kände Herr Flips Ola, och Herr Joachim Biss
Pelle, när de såsom gode ärlige Bönde-drängar
skötte sine Herrars hästar. Jag kan swärja på,
at ingen af dem hade sylta i contoiret, utan at
göra up eid, och knapt har någon af dem lärt
ut quatuor species: de bleswo likwäl käck och
förmögne-Handelsmän. Jag undrade et halft
år, och en månad dardfwer; men sedan det föll
mig in, at en stor del af wåre små-junkrar lär-
ra mindre wid alt sit sprätteri, än desse lärde
på kuffe-sätet, (ty desse lärde spara, då de förre
lärde slösa,) lemnade jag hela detta capitlet at ef-
terwertden at utröna, och tykte mig finna mindre
abstractioner i min gamla Metaphysica, än i
detta ämnet: ty jag kan säga, at det ordet han-
dlande är en så widlyftig notion, at hon behöf-
wer klyswas i lika så många distinctioner, som
det ordet ens. Försök at examinera följande
satsar. 1) En Handlande är en pelare, en stöd,
en styrka i samhället. 2) En Handlande är en
hushållare, som ger mängen bröd. 3) En
Handlande är den tyngd i borgeliga machinen,
som sätter hjulen i sin tilbörliga rörelse. Jag
påstår, at desse satsar äro sulkomligen sanne.
Men döm, om icke desse äro lika så sanne. 1) En
Handlande är ofta en privilligerad bedragare.
2) En

2) En Handlande är kanske en blodigel. 3) En
Handlande är et affrap, et öltrå, en skojare,
m. m. Ja, min san gör det mig ondt, at hwar
bese-främare, hwar hästeprånglare, och hwar
Madame med forgen, wil ock beta Handlande.
Jag wet wist, at på sina ställen mängen kyrko-
herde blir wilrådig wid tredje Tabellen, in-
nan han får klyfning i detta widlyftiga namnet.

Handwert är den borgeliga rörelsen, som
borde mer än nära förbindas med den hederliga
och ägta handelen; men jag påtager mig ej at
upfatta contractet. Jag har wid handtwertes-
rierna ganska litet at påminna; men som det
waret min lust, at mycket förnöja mig i trifne
Handtwertkares sällskap; så kan jag ej underlä-
ta, at tala et ord i förtroende med dem.

Mine unge wänner, af läro-gossar, tager als-
drig frukoste-penningar af edre måstare; och om
i hastwen bestedeliga matmådrar, så lemner edra
små drickesstyfrar i deras händer: eljest blifwen
i läckade på krogar, och sedan wet jag intet råd
för edar wålsfärd. Agter eder i synnerhet för
fortleken och unga giftjula pigor.

Får jag lof at tala med gesällerna; så wille
jag bedja dem, at på sine Fri-måndagar gå-
ra sig underrättade om den til handtwertket hä-
rande handelen. Jag har länt edre likar, som
arbetat med förlust, och aldrig kommet til för-
nögenhet. Håller eder för gode, at finnas på
en krog, och tager eder til wara för alt lättfär-
digt omgånge.

När j blifwen mästare, så wil jag gifwa eder et godt råd: förhåttor eder icke med giftermål, men dröjer icke heller länge. När i satten tycke för en flicka, så förhindr henne til at baka eder en half tunna mjöl til bröd, och brygga er äfwen så mycket dricka: smakar det godt, och i kunnan wara försäkrade, at det är wäl lagat, så försöker at tinga eder kost i samma hus: kan den lilla människjan laga eder en tarfwelig och smakelig mat, och hon eljest är af dygdigt sinne, så gifter eder i Guds namn, och företager werket på Christelig sätt, ehwad j sän rikedomar eller ej.

Förskänning härnäst.

Swad nytt i Staden?

Korla Stads-nyheter.

Götheborgske Wetel-coursen.

Onsdagen, den 16 September.

London	- -	96	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	90 $\frac{1}{4}$	dub. uso	M: f R:mt.
Hamburg	-	89 $\frac{1}{2}$	- -	M: f R:mt.

Ankomne äro Skepparne Wilhelm Borits, Jan Jacobs Hagel och Peder Andersson Ryssbol ifrån Hamburg med barlast, Alexander Jameson ifrån Borrosternes med stenkol, John

Mar

Madin ifrån Ahlborg med barlast, Peter Fred. Mahnke ifrån Bremen med dito, Anders Lundström ifrån St. Abes med salt, John Straton ifrån Montros med spannemål, Arfwed Liberg ifrån Borrosternes med stenkol, David Belmans ifrån Crail med korn, Anders Lundwall ifrån Aberden med barlast och hö, Jonas Edberg och Carl Modee ifrån Crofwoyl med salt, äfwen Christian Månsson ifrån Hull med barlast och hö.

Utgångne äro Skepparne Anders Elffström til London, David Erskine til Lieth, Johan P. Windelius til Broilon, Jöran Emitt til Scotland, och Anders Sjögård til Dundie med järn och bräder, Hindrich Ries til Hamburg med sill, Anders Ewensson Knappe til Hamburg med järn, spik och sill.

Gelsingör. Den 3 Septemb. gingo härigez nom Skepparne Cyldert Garrelts til Bremen, Anders Pettersson til Ahlborg, Lars Bagge och Christ. Meyer til Amsterdam med tjära, Ewen Kihlman til London, Lars Skogsberg til Maltha, Casper Nyberg til Amsterdam, Samuel Dixon til Lynn, och Edmund Szum til Har-mout med järn, alle ifrån Stockholm. Anders Thessmar, och Jonas Nordström ifrån Carls-hamn och Gesle til Götheborg med tunnor. Den 4 dito, Anders Edderup, Carl Nyman, Joh. Rentwig, Daniel Ell och Jöran Rusch til London, Stephan Djur, Johan Selhardt och Anders Bergström til Lissabon, And. Aspelund

til Livorno, Christopher Schults til Portugal
Christian Buss til Lerverpol, And. Sundström
til Bristol, och Hans Flodin til Angeland, alle
ifrån Stockholm med järn. Anders Bengtsson
til Hamburg, Johan Haker til Ahlsborg, Christ.
Nyman, Johan Widegren och Nils Söder-
berg til Amsterdam med tjära, Jöns Höfberg
och Thomas Smith til Dublin och Angeland
med järn, The ves Gronewege til Amsterdam,
Simon Pieters til Delfziel, och Daniel Rusc-
meyer til Bremen med tjära, alle ifrån Stock-
holm. Hindrich Holkreter ifrån Abo til Am-
sterdam med tjära, Nils Tornmal och Jens
Wittbom ifrån Stockholm, Anders Bolin ifrån
Riga til Götheborg med råg, Daniel Pust ifrån
Riga til Lissabon med bjelkar, Peter Wollin
ifrån Danzig til Götheborg med släfver, Jo-
han Myra ifrån Stockholm til Kongälf med
salt.

Små Kyrko-tidningar.

3 Swenska Församlingen äro ifrån den 2
til den 16 dennes födde 2 Goffe och 3 Flickor
barn: Wigde Kläderwärfware-Gesällen, Jonas
Herman och Pigan, Catharina Hansdotter,
Marrösen, Bengt Jacobsson Winberg och
Dwinnfolket, Anna Catharina Klåun: Dö-
de Supercargeuren, Herr Magnus Arfwids-
son, af hetsig sjukdom, Timmermans Enkan, Gunla
Bengtsson af ålderdom, Låro-gossen, Mats
An-

Andersson, Sjötuls-waktmästaren, Erik Swed-
borg af lungfot, och 5 barn af koppor och slag.

Rundgörelser.

Högwälborne Herr Landshöfdingen, Arfwid
Siltwerföld i Halmstad har, af kärlek för det
honom i nåder anförtrodda Höfdingedöme, we-
lat upmuntra, och under sit höga inseende taga
et åter = sällskap i Halland; hwilket nu börjar
samsätta sig, i affigt at göra, och meddela fle-
ra gjorda försök, uti ättfulliga til landt-hus-
hållningen hörande delar. Det tänker, så myc-
ket ske kan, företaga sig, utom åker- och ång-
skötslen, förbättring af odukelig och oländig
mark; äfwen den nödwändig, och i orten så
länge saknade, skogs- och fruktträs-planterin-
gen, at ej förtiga skötslen af trä- och humlegår-
dar, boskaps-afsen och säre-skötslen, m. m. Ho-
som wil gynna detta sällskap med något biträde,
täckes anmäla sig antingen hos utgifwaren af
dessa nyheter i Götheborg, eller hos Herr Pro-
sten Anund Hammar i Warberg. Om fram-
gången skal widare blifwa omrördt i Magasinet.
Igenom offentlig Auktion komma följande
Frälse-Hemman at säljas i Borås Stad den
26 instundande October: nämligen Hofgården
et helt, och Hajutne Prestegård et halft, båge
se i Marks Hårad, det förra i Jstorp och det
sednare i Hajums Socknar; item Skåfiken et,
och Torfellsö et halft uti Kinds Hårad, det för-
28

ra i Mårdalæfs, och det sednare i Elefsjö Sotnar, jämte wäl Skårum et halst, uti Nedwägs Härad och Kölabys Soten, alla uti Elfsborgs Län belägne.

Ufwen kommer den 29 October uti Gåstgifs waregården Gökhem, i Skaraborgs-Län, at igenom auctiön aflåtas, Fråse-Hemmanet Wahlberg och Storegården et halst, hwilket til almän kundskap härmed lemnat warder.

En skickelig person, som förstår Landt-hushållning, och efter goda witnesböcker förwaltaat Inspectors eller Fogde-syssla, söker nu til Michaelis-tiden en dylik lägenhet; eller ock at genast antagas som Skrifware. Underrättelse fås på Tryckeriet.

Om någon skulle wara hågad, at tilhandla sig spring-baggar, 2, 3, och 4 år gamla, sålne efter Spaniske baggar och får, bekommes underrättelse där detta tryckes.

Hos Fru Kullman finnes nyligen inkommet saltat oxe-kött i hela och halfwa tunnor, jämte smör i sjerdingar och åtringar.

Hos Herr Johan Anderssen finnes smör och extra god ost, inkommen från Flensburg.

En wäl conditionerad, öfvertäkt och fyrstiftad wagn är til salu för billigaste pris, hos Bundermakaren Eneroch. Likaledes en ny chaise i Wittenbergiska huset på Sillegatan.

Om någon åstundar en octant, uti godt stånd och wäl förwarad; kan samma sjömans-instrument erhållas hos Madame Schal wid Stigberget.

* * * *

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 25 September 1762.

Fortsättning af squalret om Stadsman- na-näringsar.

Men jag fördjupar mig, och kommer så långt ifrån mit ämne, at jag ej hittat tillbaka. Detta gör aldrig an: jag skyndar til Stadsboarne igen, och där möter mig

1) *Ang-Storfelen.* Nu tror mången mig wara hufvudyr. Jag wet, at man omögeligen wil tåla Landtmanna-näring hos Stadsboen. Föråt mig, witre Läsare: jag wil ej disputera, men wäl wisa följderna. Jag låtter det fall, at en Stad har en sextonde-dels mil til det stället, dit warorna kola hemtas från fartygen: han har wäl några tunnelands egendom, men där warer intet gräs. Det är förbudet Hemmansbrukare, at föra sit hö från grunden. Inge åkare åga så starke hästar, at de kunna ufstå dag från dag, at lossa och lasta, ej heller så många, at de förstå til flera fartyg. I bästa sjöfartstiden hafwa nästgränsande bönder, at göra med

Da

wäre